

Jákob élete

Lekció: Ef. 3.14-21
Textus: Gen. 30.25-43

2000. nov. 26.
Gazdagrét

Ígéret "mozgásban"

Minden Istennel való kapcsolat ígéretre épül. Ezért fenyegető és ezért csodálatos egyben. Fenyegető, mert minden azon áll vagy bukik, hogy igaz-e, amit Isten mond, hűséges lesz-e ahhoz, amit ígért. Hittel és bizalommal függ(het)ünk rajta, de nem tudjuk a szaván fogni. A mi oldalunkon, a mi képességeinkre, a mi lehetőségeinkre tekintve semmi garancia nincs arra, hogy beteljesíti, amit megmondott. Nincsen eszközünk, amellyel rávehetnénk erre azt, aki a világot teremtette és kormányozza. Éppen ezért fenyegető az Isten ígéretei alapján hittel élt élet lehetősége - amíg meg nem ismerjük őt. Mert később csodálattal tölti el lényünket a bizonyosság: Isten nem hazudhat. Csodálat jár át, amikor Isten egy-egy ígérete már most beteljesedik életünkben. Ugyanakkor gyakran találjuk magunkat újra abban a helyzetben, amikor elbizonytalanodunk: vajon beteljesedik-e életemben, amit Isten mondott?

Jákob élete Isten beteljesedett ígéreteinek a gyümölcse. Isten elhívta nagyapját, Ábrahámot, és ígért neki utódot (egy egész népet), földet (Kánaánt), valamint áldást (rajta keresztül a föld minden nemzetségének). Izsák ennek az ígéretnek csodálatos eredménye; a meddő Sára fiút szül a vén Ábrahámnak. Izsák az ábrahámi ígéret örököse is, amit azután Jákob is megkapott apjától.

Nemcsak Isten beteljesedett ígéretének gyümölcse Jákob élete, hanem a jpvője is az ígéreten áll. A ma olvasottakhoz képest 14 évvel korábban Jákóbnak semmije sincs, csak Isten szava. Kánaán földjéről menekül Hárán felé becsapott testvére elkeseredett haragja elől. Ekkor találkozik először személyesen az ígéretet adó Istennel, akiről már sokat hallott családjá révén: *"Én vagyok az Úr, atyádnak, Ábrahámnak Istene, és Izsáknak Istene! Ezt a földet, amelyen fekszel, neked adom és a te utódaidnak. ... Annyi utódod lesz, mint a föld pora... Mert én veled vagyok, megőrizlek, ahová mégy és visszahozlak erre a földre. Bizony nem hagylak el, amíg nem teljesítem, amit megígértem neked."* (Gen.28.13-15) Itt Jákóbnak semmije sincs, csak ígérete. És - talán - valamennyi hite. Otthonából menekül, előtte az ismeretlen, gyakorlatilag földönfutó. Semmivel nem bír, csak egy isteni ígérettel.

Tizennégy évvel később azonban más a helyzet. Láttuk, hogyan teljesednek be Isten ígéretei. Valóban vele van, és Lábán családjához vezeti, ahonnan feleségei származnak. Utódai születnek, összesen 11 fiú és 1 lány. Mindebben azt tapasztalja, hogy Isten szava igazzá válik életében - mégha olyan felemás módon is (Ráhel helyett Leát kapja meg először, vita és versengés a gyerekek születése körül). Ugyanakkor az ígéret másik felével kapcsolatban semmit sem látunk. Mikor kerül vissza Jákob atyái földjére? Hogyan lesz a Lábánt szolgáló Jákóbból egy olyan nép atyja, amelyik Kánaánban lakik? - Ez kezd kibontakozni a mai történetben. Jöjjetek, lássuk meg, hogy kezd el Isten ígérete munkálkodni Jákob életében! Hogyan formálja jelenét és jövőjét? Mindeközben pedig kérjük Isten Szentlelkét, hogy tanítson, formáljon, bátorítson bennünket - akiknek ugyanúgy ígéreteken nyugszik élete, mint ősatyánké, Jákóbé.

I. A felébredt ígéret

A szeretett feleség, Ráhel szül utoljára. József érkezése hozza el annak idejét, hogy Jákob életében felébredjen Isten ígéretének a fenti mozzanata. Így szól Lábánnak: *"Bocsáss el engem, hadd menjek haza a szülőföldemre!"* Az eredeti szöveg azonban mintha többet mondana: "Hadd menjek "helyemre", azaz otthonomba, és "földemre", azaz országomba." Többről van szó, mint arról a helyről, ahol a szülei élnek, ahol ő is felnőtt, és ahova visszavágyik. József születése előhossa benne Isten ígéretét a földről, amit az Úr neki adott, és ahova ígérete szerint vissza fogja

vezetni. Biztos, hogy azzal, hogy szeretett felesége is szült, valamit késznek, egésznek, lezárultnak élt meg Jákób. Ebből fakadhatott a vágy felelevenedése, hogy vissza kell térnie hazájába. Ezek az érzések azonban túl mutattak a honvágyon, és fel kellett hogy ébresszék benne Isten ígérését. Így "jött az ígélet mozgásba" Jákób életében. Addig is érvényes volt, de egyszer csak élő, valóságos, a mindennapokat - jelent és jövőt - formáló, meghatározó szó lett, amit korábban hallott. Isten szava egyszer csak elkezdte mozgatni őt, a gondolatait, az érzéseit, elkezdett élni számára. Izgalom kapcsolódott hozzá.

Gyakran alszanak ígéretek bennünk is, amelyeket egyszer csak felébreszt Isten. Ígéretek, amelyek hirtelen mozgásba lendülnek, és jól ismert tudásból életet alakító indítékokká válnak.

Lehet, hogy hasonlóan, mint Jákób esetében. Életed eseményei, körülményei azt hozzák, hogy egyszer csak felelevenedik benned Isten szava. Élővé lesz abban, hogy magyarázatot ad a veled vagy körülötted történetekre. Egyszer csak felragyog, és megragad. Megérted: most van az ideje annak, amit Isten megmondott korábban. A körülmények alakulásában látod az ígélet beteljesedését, és az isteni ígélet megelevenedése magyarázza a körülményeket. Például annak az életében, akinek hosszú éveket kellett várnia egy férjre vagy feleségre, de úgy értette meg korábban, hogy Isten azt mondta neki, nem marad egyedül. Az ígélet azzal ébred fel, amikor látókörébe kerül a jövődő társa. Van, aki egy egyetemre, főiskolára való bejutásban, vagy egy rég várt gyermek megszületésében éli meg ugyanezt. Van, amikor Isten korábbi elhívása, ígérete egy bizonyos szolgálatra "alszik" éveket, évtizedekig, mielőtt valóra válna.

Van, aki tudatosan hordozza az ígérést éveken keresztül - bármire is vonatkozzon most az -, és van, aki szinte teljesen megfelelnek róla. De Isten nemcsak arról gondoskodik, hogy amit ő kijelentett nekünk, az valóság legyen, hanem arról is, hogy bennünket - még ma - felébresszen. Azt üzeni, hogy amit én ígértem neked, az még ma is áll. Azt be fogja teljesíteni. Akár látod a körülmények alakulását, és most "ébred" az ígélet, akár nem, hordozd a szívedben. Amit Isten megmondott neked, azt meg fogja cselekedni.

Azok számára pedig, akik nem ismerik Istent, aki nem kaptak tőle ígérést, akik nem tudják hogyan venni ezeket a szavakat, hadd adjam át Jézus Krisztus egy ígérését: *"...kérjétek, és adatik, keressetek, és találtok, zörgessetek, és megnyitattik nektek. Mert mindaz, aki kér, kap; aki keres, talál; és aki zörget, annak megnyitattik."* (Lk.11.9-10) Keressétek Jézust és megtaláljátok őt!

II. Ígélet és küzdelem

Az ígélet megelevenedése még nem jelenti, hogy Jákób könnyen eléri, amire vágyik. A történet azt adja elénk, hogy Jákóbnak küzdeni kell a beteljesedésért.

Lássuk Lábánnal való párbeszédét. Az elbocsátási kérelemre látszólag udvarias választ kap nagybátyjától: *"Bárcsak jóindulattal néznél rám! Megtudtam a jelekből, hogy teérted áldott meg engem az Úr."* Ez a kedves szó azonban nem azt jelenti, hogy megtenné azt, amit Jákób kér. Hogyan! Még elengedi azt, akinek köszönheti gazdagságát, Isten áldását! Ravaszul csak annyit mond: *"Szabd meg a bért, amivel tartozom, és én megadom."* Ennek háttérében az áll, hogy a házasság körüli megegyezés szerint Jákób 14 évet szolgálja Lábánt két leányáért, aminek következtében most, a 14 év elteltével semmit sem kérhet urától. Lábán nem tartozik neki, ha el akar hát menni, veheti asszonyait, és mehet. De ha bármit szeretne magával vinni, még dolgoznia kell. Üres kézzel pedig nem indulhat el - így hát vagyonhoz kell jutnia.

Jákób újra hangsúlyozza, hogy Lábán gazdagsága az ő jelenlétének köszönhető, de amikor Lábán újfent megkérdezi, mit adjon neki, nem kér semmi - látszólag - értékeset, hiszen tudja, hogy úgysem kapná meg. Ezért így szól: *"Tovább legeltetem és őrzöm a nyájadat. De ma végigjárom egész nyájadat. Különíts el abból minden pettyes és tarka bárányt, minden fekete bárányt a juhok közül, meg a kecskék közül is a tarkát és a pettyest: ez legyen a bérem."* Mivel a juhok javarészt fehérek voltak, és ő a foltosakat kérte, a kecskék meg feketék, és ő azokból is a tarkákat kívánta, Lábán belement az üzletbe. Nem kért sokat Jákób, de biztos ami biztos alapon

még annyit megtett Lábán, hogy másnap kiválogatta az összes tarka állatot, és a fiaira bízta, 3 nap járóföldnyi távolságra onnan, ahol Jákób legeltette az ő kizárólag egyszínű állatait. Ezekből nem sok tarka fog születni - gondolja.

Nem kívánom részletezni Jákób módszereit, amelyekkel elérte, hogy a tarka állatok egyre szaporodtak. Fontos megjegyeznünk, hogy ő nem csapta be Lábánt, semmit sem tett, amivel megszegte volna az egyezséget. Alapvetően két eszközhöz folyamodik. Az első a varázslás jellegű elgondolás, miszerint ha az állatok párzás közben csíkos vesszőket látnak, csíkos állatokat fognak elleni. A másik gondolat, amely megállja a helyét, hogy az erősebb és egészségesebb egyedek életképebb utódokat hoznak világra. A tarka állatok gyarapodásában része volt Jákób szakértelmének is.

Az, akinek életében felébredt Isten ígérete, 6 évig kellett hogy dolgozzon, amíg olyan vagyonra tett szert, ami lehetővé tette, hogy visszatérjen arra a földre, amit Isten neki és utódainak ígért. Előtte van Isten ígérete, mégis először szembe kell néznie helyzeté reménytelenségével (Lábán nem akarja elengedni, és nem akar adni neki semmit), majd pedig keményen kell dolgoznia éveken át. *Az ígéret beteljesedése nem független Jákób erőfeszítésétől. Meg kell ragadnia, amit Isten mondott, és az ígéretre tekintő hittel kell cselekednie.* Ha nem hinné, hogy Isten neki és utódainak adja Kánaánt, akár úgy is dönthetne, hogy ottmarad Lábánnál, és nem erőlködik. De Isten szava erőt is kitartást ad neki.

Nehéz kérdés ez a hittel kapcsolatban. Az ígéretet hittel elfogadó magatartás néha a várakozás, néha meg a cselekvés magatartása. Márpedig ha Isten azt mondja, higgy és várj, tévedés cselekedni. Ha pedig azt mondja, higgy és cselekedj, tévedés tétlenül várni. Ábrahámnak várnia kellett, amíg Sára megfogant és szül, nem mehetett (volna) be Sára szolgálójához, Hágárhoz, hogy általa legyen gyereke (Gen. 16.) Jákóbnak viszont meg kellett ragadni az ígéretet, és eszerint kellett - hitből - cselekednie.

Mi gyakran akkor ügyeskedünk, jövünk-megyünk, "besegítünk" Istennek, amikor várni kellene, és akkor vagyunk passzívak, amikor a hit cselekvésre hívna. Bárcsak felismernénk, minek van az ideje jelenlegi helyzetünkben! Jákób példája alapján most azt gondoljuk végig, vajon mire hív bennünket Isten ígérete. Melyek azok az akadályok, amelyeket magunk előtt látunk, és mi az, amire Isten hív ezekkel az akadályokkal szemben. Isten erőt és bátorítást ad, hogy megtegyed, amit meg kell tenned, hogy lépj és cselekedj, megragadva az ő szavát!

III. Isten mérhetetlen ereje

Az utolsó versben a következőt olvassuk Jákóbról: *"Így ez az ember egyre jobban gyarapodott, lett neki sok nyája, szolgálója, szolgálója, tevéje és számarája".* Ez a mondat nemcsak azt jelenti, hogy Jákóbnak bejött a terve, hanem azt, hogy Isten áldása gazdagon kiáradt rá. Aki semmivel érkezett Háránba, meggazdagodott az idegenben, készen áll a kivonulásra. Hasonlóan történt ez Ábráhámmal Egyiptomban (12.16) - aminek következménye, hogy elvált Lóttól. Hasonló szavakkal emlékezik meg a szentíró Izsákról, akit Isten szintén az idegenben áld meg (26.13-14), és akire féltékenyek lesznek a filiszteusok, aminek következtében Izsáknak tovább kell állnia onnan. A következő versek pedig azt mondják el Jákóbról, hogy Lábán fiai irigylik őt (31.1). *Nyilvánvaló, hogy Isten gazdag áldása nyugszik meg rajta.* Isten növekedést ad választottjának.

Isten ígéretének és erejének hasonló munkájával találkozunk más helyeken is a Bibliában, ugyanebben a nyelvi kifejezésmódban. Dávid király felemelkedéséről így olvasunk: *"Dávid egyre jobban erősödött, Saul háza pedig egyre jobban gyengült."* (II Sám. 3.1) A gyermek Jézusról azt írja Lukács: *"Jézus pedig gyarapodott bölcsességben, testben, Isten és emberek előtt való kedvességben."* (2.52) Az Apostolok Cselekedeteiről írt könyvben pedig visszatérően olvassuk a korai egyház növekedéséről: *"Az Isten Igéje terjedt, és nagyon megnövekedett a tanítványok száma..."* (6.7, vö. 9.31, 12.24, 19.20) Mindezek ugyanarra mutatnak: ha Isten elkezd valamit, amit

korábban megígért, azt ő véghez is viszi. Méghozzá úgy teljesíti be az ígéletét, ahogyan Pál írja az efezusiaknak: "...sokkal bőségesebben, mint ahogy mi kérjük vagy gondoljuk..." (3.20)

Ki tudta volna elképzelni, hogy Ábrahám, Izsák és Jákób (sokszor hitetlen) hitéből származnak mindazok a milliók, akik hisznek Jézus Krisztusban? Ki tudná kitalálni, hogy egy egyszerű család legkisebb fiából legyen Izrael legnagyobb királya, Dávid? Tudott volna ő ilyet kérni, vagy elgondolni? Ki tudott volna hasonlót kigondolni, hogy Isten emberré legyen, és újszülöttként eljöjjön ebbe a világba, aki addig gyarapodott és növekedett, amíg kész volt életét odaadni a kereszten, hogy megváltson minket? Mikor gondolta volna a rettegő 12, hogy belőlük egy egész Júdeára, Galileára, az akkori és a mai világra kiterjedő mozgalom lesz, annak nyomán, ahogy terjed és növekszik az Isten Igéje?

Ahol Isten ígéletet tett, ott ő ígérete által formálja a világot, feltartóztathatatlanul cselekszik, uralma növekszik. Fogadd be ezt az igazságot csodálattal életedbe, szívedbe! Ami számodra küzdelmes, megragadni való ígélet, azon keresztül ő számunkra elgondolhatatlanul csodálatosan munkálkodik. Lásd ezt úgy személyes életedre nézve, mint a gyülekezetünkre, valamint az egész világra nézve!

Egyéni életedben, ha kitartasz az ígéletbevetett bizalomban, ha nem adod fel, meglátod, ahogy Jézus Krisztus munkálkodik. Isten Országá növekszik, gyarapodik és erősödik.

Gyülekezetünkre nézve is igaz ez. Sok küzdelmünk van a templomépítéssel kapcsolatban. Néha úgy érzem, elég. De Isten ígéletet adott, és nekünk ezt meg kell ragadni. Hiába a lábánok trükkjei, hamisságai, akadályoztatásai, mi hisszük, hogy Isten megáld sokkal bőségesebben, mint ahogy mi kérjük vagy gondoljuk...

Ez pedig elsősorban nem az épületre, hanem a missziókra vonatkozik. Az Isten igéje terjedni, növekedni, gyarapodni fog közöttünk még jobban. Egyre mélyebben járja át az életünket, hogy Istennek kedves, szent életet éljünk, valamint egyre többeket fog elérni. A lakótelepi házakból emberek fognak jönni az Úr házába, és mindebben az Isten Országá fog gyarapodni tovább.

Dicsőség az Atyának, a Fiúnak és Szentlélek Istennek, minden ígéreteinek gazdagságáért és örökkévaló hűségéért! ÁMEN!